

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej

Poznań, dnia 25 kwietnia 2014 r.

**Szanowny Pan
Lech Czapla
Szef Kancelarii Sejmu**

**Szanowny Pan
Tadeusz Arkit
Przewodniczący Stałej Podkomisji
ds. monitorowania gospodarki odpadami**

Opinia Związku Gmin Wiejskich RP ws. projektu ustawy o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (u.c.p.g.) oraz o zmianie ustawy o własności lokali – projekt poselski nr EK-020-941/14 z dnia 14.03.2014.

Związek Gmin Wiejskich RP (ZGWRP) z dużym zainteresowaniem i uwagą przyjmuje inicjatywę poselską dotyczącą projektu zmian ustaw jw. To zainteresowanie wynika z pilnej potrzeby jak najszybszego uregulowania i zmiany prawa w tym obszarze, który limituje właściwe i racjonalne postępowanie samorządów w gospodarce odpadami. Sprawa oczekiwania samorządów na pilną nowelizację wyraża się między innymi we wstrzymywaniu zmian gminnych regulaminów utrzymania czystości i porządku oraz tych uchwał, które będąc prawem miejscowym, regulują relacje pomiędzy mieszkańcami a administracją samorządową. Mamy tu na myśli przede wszystkim uchwały dot. deklaracji oraz stawek opłat za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych. Osobną kwestią jest sprawa administracyjnej egzekucji zaległych opłat, ze względu na niewydolność proceduralną oraz brak doświadczenia i personelu w gminach, które dotychczas nie realizowały tego rodzaju zadań.

Oczekiwania ZGWRP w zakresie zmian ustawy u.c.p.g. wyraziliśmy w dniu 6 lutego 2014 roku podczas posiedzenia Stałej Podkomisji pod przewodnictwem Pana Posła Tadeusza Arkit. Wyraziliśmy wówczas także opinię w sprawie równoległych prac Podkomisji Sejmowej oraz Zespołu Rządowego pod kierownictwem Pana Prof. Andrzeja Kraszewskiego. Dla strony samorządowej aktywność obu gremiów jest niezwykle ważna i będziemy je wspierać celem jak najszybszego przygotowania zmian pożądaných przez środowiska samorządowe.

Nasze stanowisko w sprawie zmian ustaw zawarte jest w „Uwagach”, które stanowią załącznik do niniejszego pisma. Takie same Uwagi, oparte na stanowisku przyjętym przez XIV Kongres Gmin Wiejskich, stanowiły podstawę do pracy naszego przedstawiciela w Zespole Prof. A. Kraszewskiego. Wydaje się zasadnym aby dorobek I etapu prac Zespołu Rządowego był głosem wspierającym propozycję poselską dot. zmian ustawy u.c.p.g.

Reasumując: Związek Gmin Wiejskich RP pozytywnie opiniuje przedłożone propozycje zmian u.c.p.g. oraz ustawy o własności lokali (szczególnie odnoszące się do zmian dot. właściciela nieruchomości) z następującymi uwagami:

1. Prawie 10-cio miesięczne praktyczne funkcjonowanie ustawy oraz pierwsze sprawozdania z efektów gospodarowania odpadami, złożone przez gminy do marszałków, w sposób ewidentny obnażyły niedociągnięcia i słabości prawa w tym zakresie. Przyjęte przez Kongres Gmin Wiejskich stanowisko oraz „Uwagi” Związku dot. propozycji zmian u.c.p.g. są nadal aktualne i nie straciły na znaczeniu.
2. Praktyczne wykonywanie przez gminy zadań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi dowiodło, że nie jest efektywnie możliwa realizacja zadań przy użyciu tych samych metod i środków w środowisku zurbanizowanym o zwartej zabudowie w gminach miejskich i w środowisku wiejskim lub miejsko – wiejskim (w tym podmiejskim) o rozproszonej zabudowie i rozproszonym osadnictwie. Dotyczy to przede wszystkim punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (tzw. PSZOK-ów). Ich funkcjonowanie zdaje się być

uzasadnione w obszarach miejskich. Natomiast w obszarach wiejskich nie przynoszą i nie przyniosą spodziewanych efektów, wpływając wyłącznie na wzrost funkcjonowania systemu, co finalnie przełoży się na wysokość opłat ponoszonych przez mieszkańców. Stanowisko nasze dokładnie uzasadniliśmy w punkcie 4 „Uwag”. Zespół rządowy wypracował w tym zakresie racjonalne rozwiązanie, z którym się zgadzamy. Nadmieniamy także o nierównej pozycji prawnej i ekonomicznej gmin wiejskich wobec gmin miejskich. Mała gmina ma mieć obowiązek utworzenia PSZOK, który będzie funkcjonował dla 3-10 tys. mieszkańców. Taki sam PSZOK w dużym mieście obsługiwać będzie 50-350 tys. mieszkańców. Koszty utworzenia i utrzymywania tych punktów będą podobne, zatem dla gmin wiejskich i ich mieszkańców znacznie droższe. Niezrozumiałym jest także zakres funkcjonalny PSZOK-ów. Obowiązek przyjmowania przez nie chemikaliów i leków jest wyręczaniem innych zobowiązanych podmiotów i przeniesieniem odpowiedzialności na samorządy. Warto tu wspomnieć, iż tylko te frakcje nakładają obowiązek wyposażenia PSZOK-ów w specjalistyczne instalacje oraz zabezpieczenia, nie wspominając o niezbędnych kwalifikacjach personelu. Projektowana zmiana dot. PSZOK-ów w ocenie projektodawców ma przesądzić, iż „mobilne formy zbierania odpadów nie mogą być potraktowane jako wypełnienie obowiązku utworzenia PSZOK przez gminę”. Jednocześnie w pozostałych przepisach dotyczących tych instalacji projektodawcy odstąpili od doprecyzowania ich charakteru, posługując się w dalszym ciągu szerszym pojęciem, jakim jest „punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych” (z pominięciem określenia jego stacjonarnego charakteru). Skutkować to może dalszymi wątpliwościami. Projekt bowiem nie przesądza wprost statusu tzw. mobilnych PSZOK-ów, jak również PSZOK-ów lokalnych w systemie rozproszonym (ogólnodostępnych pojemników przeznaczonych do zbierania odpadów selektywnych). Obie te kategorie PSZOK-ów winny stanowić uzupełnienie systemu PSZOK-ów stacjonarnych. Brak wyraźnej regulacji może stanowić duży problem systemowy (czy punkty prowadzić ma podmiot odbierający odpady z nieruchomości, osobny podmiot wyłoniony w odrębnym postępowaniu, czy też gmina poprzez swoje jednostki?) oraz w zakresie sposobu ich finansowania (czy mogą być finansowane w zakresie utworzenia i funkcjonowania z opłaty za gospodarowanie odpadami, czy też z budżetu gminy?)

Osobnym zagadnieniem jest uzyskiwanie właściwych poziomów odzysku tzw. frakcji BIO na terenach wiejskich i podmiejskich. Pierwsze sprawozdania (na 31 marca br.) wykazały, iż w tych terenach zakładane wskaźniki są nie do osiągnięcia. Mały udział frakcji BIO potwierdzają również badania morfologiczne składu odpadów odbieranych z nieruchomości. Z naszego doświadczenia wynika, że jest to porównywalne z trendami zachowań mieszkańców terenów wiejskich w innych krajach europejskich, które systemy zagospodarowania odpadów komunalnych wprowadziły wiele lat temu. Wnosimy zatem o uwzględnienie w bilansie frakcji BIO zgromadzonych, zagospodarowanych i przetworzonych odpadów organicznych (biodegenerowalnych) powstających w gospodarstwach domowych i złożonych (czyli zagospodarowanych) w przydomowych kompostownikach. Kompostowniki te wykazane w deklaracjach co do istnienia i pojemności powinny umożliwić bilansowanie złożonych w nich odpadów i tym samym ujęcie ich w sprawozdawczości. Innym rozwiązaniem byłoby zaniechanie przyjęcia jako bazy masy odpadów komunalnych ulegających biodegeneracji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 roku. Należy tu uwzględnić rzetelność wytworzonych wówczas historycznych danych sporządzonych w innej sytuacji prawno-administracyjnej. Stąd też można zmodyfikować wyliczenie poziomów i przyjąć, aby masa odpadów komunalnych ulegających biodegeneracji przekazywanych do przetworzenia odnosiła się do ilości odpadów faktycznie wytworzonych w danym roku sprawozdawczym.

Z poważaniem

Mariusz Poznański

Przewodniczący Związku Gmin Wiejskich RP